Eduskunta
Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 13.4.2022

HE 39 / 2022 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain 5 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle, jossa ehdotetaan muutettavaksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annettua lakia. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yrityksen määräaikaisesta kustannustuesta annettua lakia jatkamalla tukijaksoa vuoden 2021 loppuun ja vuoden 2022 alkuun. Esityksen tavoitteena on turvata yritysten maksuvalmiutta ja yritystoiminnan jatkuvuutta COVD-19-pandemian liittyvistä rajoitustoimista eniten kärsineille yrityksille.

Kilpailu ja kuluttajavirasto (KKV) on lausunut kustannustuen jatkamisesta jo aikaisemmilla tukikierroksilla. Kuten aikaisemmissa lausunnoissa on tuotu esiin koronapandemian alussa, kustannustuki oli kansantalouden tuottavuuskehityksen ja talouskasvun näkökulmasta perusteltu. Pandemia aiheutti uhan laajamittaisesta yritysten konkurssiaallosta, joka olisi voinut johtaa siihen, että kansantalouden tuotantokapasiteetti olisi merkittävästi heikentynyt ja siten talouden toipuminen hidastunut.

Nykytilanteessa, jossa Suomen talouden aktiviteetti on jo palautunut COVID-19-pandemiaa edeltävälle tasolle[1] eikä uhkaa tuotantokapasiteetin laajamittaisesta pienemisestä enää ole, kustannustukea ei enää ole perusteltua jatkaa. Rajoitustoimet ovat estäneet yrittäjien mahdollisuutta harjoittaa liiketoimintaa ja siten voidaan katsoa, että valtion tulisi kompensoida niistä aiheutuvia menetyksiä yrittäjille. Tämänkin näkökulman osalta on syytä huomioida, että tyypillisesti toimeentulon turvaamiseen perustuvat tukijärjestelmät on suunnattu ihmisille eikä yrityksille, koska yritysten kannattavuuden ylläpitäminen muuttuneessa toimintaympäristössä heikentää yritysten kannustimia sopeuttaa toimintaansa ja siten hidastaa talouden uusiutumista. Lisäksi vuodenvaihteessa 2021–2022 voimassa olleet rajoitustoimet eivät enää ole olleet samalla tapaa ennakoimattomia kuin pandemian alussa.

KKV katsoo, että talouden uusiutumisen kannalta olisi keskeistä, että kustannustuesta luovuttaisiin viimeistään tämän kierroksen jälkeen ja, että tämä viestittäisiin yrityksille mahdollisimman pian, jotta tuen haitalliset kannustinvaikutukset jäisivät jatkossa mahdollisimman pieniksi. Jos, kustannustuen loppumisesta ei viestitä nopeasti johtaa se siihen, että osa yrityksistä ei vieläkään aloita sopeutumistoimia vaan jää odottelemaan seuraavia tukikierroksia. Tästä syystä luopuminen nykymuotoisesta tuesta tulisi tehdä nopeasti.

Riku Buri (Johtava ekonomisti)

[1] Vuoden 2021 BKT oli ennakkotietojen mukaan noin prosentin korkeampi kuin vuonna 2019.

ALLEKIRJOITETTU
ASIANHALLINTAJÄRJESTELMÄSSÄ